

Informatienota voor de raad

Datum 12 januari 2022

Onderwerp	Ontwikkelingen tegengaan energiearmoede
Versienummer	V .

Portefeuillehouder M. Schuttenbeld, D. de Jong

Informant P. Feldbrugge

Afdeling Concernstaf

Telefoon 038 498 3067

Email P.Feldbrugge@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

- De ontwikkelingen rondom het thema energiearmoede.

Datum 12 januari 2021

Inleiding

Met deze informatienota brengen we uw raad op de hoogte van een aantal ontwikkelingen rondom het thema energiearmoede. Een thema met meerdere invalshoeken. De energieprijzen en in het bijzonder de gasprijzen zijn in de afgelopen maanden uitzonderlijk fors gestegen. We zien dat deze situatie veel onzekerheid oplevert. Stijgende gasprijzen leiden tot een hoge en voor sommige inwoners moeilijk te betalen rekening. Maar energiearmoede gaat ook over het financiële onvermogen om geld te lenen om duurzaamheidsmaatregelen te treffen. Deze informatie nota sluit aan bij eerdere bestuurlijke besluitvorming over:

- Verkenning betaalbare energietransitie voor inwoners, 2019/12/16;
- Regeling Reductie Energiegebruik Woningen d.d. 2021/04/19;
- Beantwoording SP vragen dd 2021/11/19;
- Motie Isolatiegelden dd 2021/11/01;
- Motie Lokaal isolatieprogramma dd 2021/04/01.

Kernboodschap

Met deze informatienota brengen we uw raad op de hoogte van een aantal ontwikkelingen rondom het thema energiearmoede, hoe we hiermee om willen gaan en welke voorstellen uw raad de komende tijd kan verwachten

Consequenties

1. Tegemoetkoming stijgende gasprijzen aan inwoners
 - a. Het Rijk heeft het voornemen geuit om alle huishoudens tegemoet te komen met een incidentele bijdrage van gemiddeld €400,--. Voor zover nu bekend is, zullen de netwerkbeheerders deze tegemoetkoming in hun rekening verwerken. Een datum is nog niet bekend, maar het lijkt aannemelijk dat dit snel zal gebeuren.
 - b. Medio december is bekend geworden dat voor huishoudens met lage inkomens een eenmalige energietoeslag met als richtbedrag van € 200,-- beschikbaar komt. Eind januari volgt meer detail informatie van het Rijk. Voor zover nu bekend is, zal dit geschieden via de uitvoeringsregels van het Ministerie van Sociale Zaken. De afdeling Inkomensondersteuning zal de uitvoering ter hand nemen. Deze inkomsten en uitgaven vragen ook om een raadsbesluit van uw raad.
 - c. In lijn met de beantwoording van de SP vragen d.d. 2021/11/29 zullen we maatwerk leveren voor huishoudens die hogere kosten hebben en waarbij de compensatie van €600,-- onvoldoende blijkt te zijn. Hiervoor hebben we onze richtlijn op het gebied van bijzondere bijstand voor energiekosten aangepast.
2. Duurzaamheidsleningen
 - a. In uw raad d.d. 2019/12/26 heeft u stilgestaan bij de betaalbaarheid van de energietransitie. Een brede bespreking, ondersteund door externe inbreng. Het college heeft toegezegd te onderzoeken of leningen via Stichting Volkshuisvesting Nederland (SVN) van toegevoegde waarde kunnen zijn. Ten tijde van dit onderzoek is het (landelijk) warmtefonds ontstaan. In de kern biedt deze dezelfde mogelijkheden. Woningeigenaren met voldoende en stabiel inkomen kunnen bij het Warmtefonds leningen krijgen voor verduurzamingsmaatregelen. De voorwaarden voor inwoners zijn vrijwel identiek aan die van het SVN. Grote verschil is de contractuele relatie met een gemeente. Bij het Warmtefonds is die er niet. De SVN vereist

Datum 12 januari 2021

- voorfinanciering door een gemeente en een ambtelijke beschikking op de individuele aanvraag. Om deze reden hebben we besloten niet verder te gaan met SVN en om het Warmtefonds via onze beschikbare kanalen onder de aandacht te brengen.
- b. Voor inwoners met een laag inkomen (tot 130% wettelijk minimumloon) of kredietbelemmerende A-registratie (bij Bureau KredietRegistratie) beschikt de gemeente over het instrument sociale leningen. Van oudsher een middel om noodzakelijke uitgaven te doen voor mensen met weinig draagkracht of financiële mogelijkheden. Dit kunnen bijvoorbeeld inwoners met een bijstandsuitkering zijn die eigenaar zijn van een woning. Dat is overigens een vrij kleine groep. We treffen nu maatregelen om de sociale lening verder uit te rollen (communicatie, personeel, etc.) voor verduurzaming van de eigen woning. We willen hier 1 april mee starten. Daarbij blijven we de lijn hanteren dat we geen sociale lening toekennen, ook niet voor verduurzamingsmaatregelen, indien de aanvrager schuldenproblematiek kent.
 - c. Daarnaast kent het Warmtefonds een relatief nieuw product, de energiebespaarhypotheek. Deze maakt het voor mensen zonder leenruimte mogelijk om verduurzamingsmaatregelen te financieren. Vooralsnog onder de voorwaarde dat deze uitgevoerd worden in het kader van gemeentelijke wijkaanpakken of in gemengd bezit van een woningcorporatie. Medio 2022 besluit het Rijk of deze doelgroep verder verruimd kan worden. Voor Zwolle is Holtenbroek aangewezen. We onderzoeken hoe we deze, overigens aantrekkelijke lening, met voortvarendheid een onderdeel kunnen laten zijn van de transitie in deze wijk. Daarmee onderzoeken we ook wat de betekenis hiervan zijn voor de overige wijken.

3. Het rijk stelt 150 miljoen beschikbaar

Het rijk heeft tevens kenbaar gemaakt aan gemeentes 150 miljoen beschikbaar te stellen. In de brief van 10 december jongstleden geeft het ministerie van BZK nadere informatie hierover. De middelen zijn naar rato van het aantal huishoudens in energiearmoede per gemeente over alle gemeenten in Nederland verdeeld. Voor Zwolle (0,63%, 3507 huishoudens) gaat het om een bedrag van € 939.557,-. Deze middelen worden zo snel mogelijk in januari 2022 beschikbaar gesteld via een zogeheten specifiek uitkering (SPUK). Het is wenselijk, waar mogelijk deze en anders de volgende winter, voor de huishoudens besparingseffecten te realiseren. De besteding van deze middelen moet dan ook uiterlijk 1 mei 2023 zijn afgerond

Gemeenten krijgen een grote mate van vrijheid bij de besteding van deze middelen. Zo kan er gedacht worden aan maatregelen die direct effect hebben en snel toepasbaar zijn zoals energiedisplays en radiatorfolie of een bijdrage aan grotere isolatiemaatregelen, door woningeigenaren, zoals vloer- of spouwmuurisolatie.

We gaan op korte termijn aan de slag met een voorstel en betrekken hierbij uw motie Isolatiegelden dd 2021/11/01. We zullen intensief samenwerken met onze partners in de stad, te beginnen 20 januari 2022 met de werkgroep Inkomensondersteuning. En vervolgens de woningbouwcorporaties en andere verhuurders (landelijke cijfers wijzen uit dat 75% van deze huishoudens in een corporatiewoning woont en 12% huurt van een particuliere verhuurder). En we maken gebruik van het groeiende netwerk van lokale wijkinitiatieven dat ontstaat door de uitvoering van de RREW en die fijnmazig voor en door de buurten aan de slag zijn met energiebesparing. En tot slot de partijen die we kennen uit het sociaal domein. We sluiten dus zoveel mogelijk aan op de structuren die Zwolle al heeft.

Datum 12 januari 2021

Tegelijkertijd zijn we ons bewust dat dit een eenmalig bedrag is. Net zoals dat het geval was met de RRE en de RREW. Daarmee staat de continuïteit van de lijn die is ingezet onder druk. Mogelijk dat het Klimaatakkoord hierin iets kan gaan betekenen. Het rijk heeft immers een nationaal isolatieprogramma aangekondigd. Het nationaal isolatieprogramma bevat, naast het doorzetten van oude maatregelen, enkele belangrijke nieuwe onderzoeken, te weten de contingentenaanpak en de 'motie doe-het-zelvers'. Het onderzoek 'contingentenaanpak' richt zich op een aanbod van gestandaardiseerde, voor bepaalde woningtypen, beproefde verduurzamingsoplossingen. De 'motie doe-het-zelvers' betekent een onderzoek om een bepaalde verplichting los te laten, nl om schaarse en dure professionals in te moeten huren. We onderschrijven het belang om ook woningeigenaren te ondersteunen, naast de reeds ingezette lijn ten aanzien van huurders. Bij de uitwerking hiervan zullen we uw motie Lokaal isolatieprogramma dd 2021/04/01 betrekken.

Financiën

Deze informatienota kent geen financiële gevolgen

Communicatie

Deze notitie bevatten diverse elementen die we via onze communicatielijnen van zowel het Sociaal Domein als de energietransitie zullen uitdragen.

Vervolg

Uw raad zal nog raadsvoorstellen ontvangen voor

- a. Begrotingswijziging €200 (voorstel)
- b. Bestedingsvoorstel 1 miljoen vanuit de 150 miljoen van het Rijk. (voorstel)

Openbaarheid

Ja

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer